

Opasraportti

Museologia (2014 - 2015)

Museologia

Osoite: Museologia, PL 1000, 90014 Oulun yliopisto

Puhelin: opintoneuvoja 029 448 3345 arkeologian yliopistonlehtori Janne Ikaheimo,

opintoasiainsihteerin, 029 448 3385 Kaisa Kosola

Sähköpostiosoite: janne.ikaheimo@oulu.fi

www-sivut: <http://www.oulu.fi/hutk/museologia>

Opinto-oikeus

Museologian opiskeluoikeus on kaikilla Oulun yliopiston opiskelijoilla, mutta erityisesti historian, kulttuuriantropologian ja arkeologian opiskelijoilla on etusija, mikäli opiskelijoiden määrää joudutaan rajoittamaan. Museologia on ns. sivuaine, joka on kytketty pääaine arkeologiaan. Lukukausien alussa ilmestyy museologian opetusohjelma, joka löytyy museologian ilmoitustaululta sekä www-sivuilta. Myös mahdollisesta informaatiotilaisuudesta kerrotaan oppiaineen ilmoitustaululla.

Opintoneuvonta

Opintoneuvontaa antaa arkeologian yliopistonlehtori Janne Ikaheimo, 0294 483345.

Katsaus oppiaineeseen

Museologian perusopinnot tavoitteena on tarjota opiskelijoille tietoa museologian mahdollisuuksista. Opetuksessa paneudutaan sekä teoreettiseen että käytännön museologiaan, ja opinnot koostuvat luennoista, kirjatenteistä, museotyöhön liittyvistä kursseista sekä käytännön harjoittelusta. Museologia on museoita, niiden toimintaa ja sosiokulttuurisia suhteita tutkiva oppiaine. Sen tavoitteena on tutkia menneisyyttä sekä kuvata ja selvittää säilyttämistä, tutkimus- ja kommunikaatioprosessia osana inhimillistä toimintaa. Museologian tavoitteena on antaa opiskelijalle kuva museotyöstä ja sen tavoitteista, museolaitoksen historiasta ja nykypäivästä sekä museoiden käytännön toiminnasta. Museologian perusopinnot (25 op) ovat usein edellytyksenä museoalan virkoihin. Ne tukevat tätä työllistymistä. Opinnoista on hyötyä myös muissa vanhaan esineistöön ja kulttuurityöhön liittyvissä tehtävissä sekä kaupallisen antiikin alalla.

Opintojaksot

Perusopinnot 25 op

687700P Johdatus museologiaan 2 op

687702P Museo viestimenä 3 op

687703P Museo kulttuurilaitoksena 3 op

687704P Käytännön museologia 6 op

687705P Harjoittelu 5 op

687706P Museo ja kulttuuriperintö 3 op

687707P Museo, esineet ja materiaallinen kulttuuri 3 op

Opintokokonaisuus ja sen osaamistavoite

Museologian perusopinnot suoritettuaan opiskelija osaa tunnistaa museologian keskeiset käsitteet ja museoiden toiminnan tärkeimmät osa-alueet, määrittää kulttuuri- ja luonnonperinnön käsitteet sekä tunnistaa niiden merkityksen yhteiskunnassa, määrittää museolaitoksen aseman ja tehtävät kulttuurisen tiedon välittäjänä ja soveltaa käytäntöön museologian opintojen antamaa teoretietoa

Tutkintorakenteisiin kuulumattomat opintokokonaisuudet ja -jaksot

687705P: Harjoittelu, 5 op

687700P: Johdatus museologiaan, 2 op

687704P: Käytännön museologia, 6 op

687706P: Museo ja kulttuuriperintö, 3 op

687703P: Museo kulttuurilaitoksena, 3 op

687702P: Museo viestimenä, 3 op

687707P: Museo, esineet ja materiaallinen kulttuuri, 3 op

Opintojaksojen kuvaukset

Tutkintorakenteisiin kuulumattomien opintokokonaisuuksien ja -jaksojen kuvaukset

687705P: Harjoittelu, 5 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Työharjoittelu

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Okkonen, Jari Pekka

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

5 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaa museologian opintojen loppuvaiheeseen

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa järjestää itselleen harjoittelupaikan. Opiskelija osaa soveltaa käytäntöön museologian opintojen antamaa teoriatietoa. Opiskelija osaa raportoida tutustumisensa museon käytännön toiminnan eri osa-alueisiin ja työolttuuriin kirjallisessa muodossa.

Sisältö:

Museoharjoittelu

Toteutustavat:

Kaksi viikkoa kestävä kokopäiväinen museoharjoittelu opiskelijan itse hankkimassa harjoittelupaikassa.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kaksi viikkoa kestävä kokopäiväinen museoharjoittelu, josta laaditaan vähintään kuuden sivun mittainen oppimispäiväkirja. Päiväkirja palautetaan vastuupettajalle harjoittelun päätyttyä.

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

hyväksytty / hylätty

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori Jari Okkonen

Työelämäyhteistyö:

Kaksi viikkoa kestävä kokopäiväinen museoharjoittelu.

Lisätiedot:

Harjoittelun ohjauksesta vastaa harjoittelupaikka. Harjoittelu on mahdollista suorittaa myös Oulun yliopiston museoissa (geologinen, kasvi- ja eläinmuseo).

687700P: Johdatus museologiaan, 2 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Ikäheimo, Janne Petteri

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

2 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaa museologian opintojen alkuun

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija tunnistaa museologian keskeiset käsitteet ja osaa nimetä museoiden toiminnan tärkeimmät osa-alueet

Sisältö:

Tutustuminen museologian määritelmään ja osa-alueisiin, museolaitoksen historiaan, organisaatioon ja yhteiskunnalliseen asemaan, museokokoelmia ja museoarkkitehtuuria koskeviin kysymyksiin sekä museonäyttelyihin ja -yleisöihin

Järjestämistapa:

Itseopiskelu ja kontaktiopetus

Toteutustavat:

Omatoiminen perehtyminen kirjallisuuteen sekä osallistuminen tutor luennoille (vapaaehtoinen)

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Oppimateriaali:

Jouko Heinonen & Markku Lahti: Museologian perusteet

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#)

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjatentti

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0 – 5

Vastuuhenkilö:

yliopistonlehtori Janne Ikkäheimo

Työelämäyhteistyö:

-

Lisätiedot:

Kurssiin liittyvät tutor-luennot järjestetään vuosittain loppusyksystä. Ne tukevat kurssikirjan omaksumista ja antavat kokonaiskuvan oppiaineesta. Luennoille osallistuminen on vapaaehtoista.

687704P: Käytännön museologia, 6 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Anneli Meriläinen-Hyvärinen, Heinonen Jari

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

6 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaa suoritettavaksi ennen harjoittelua.

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa määritellä, selittää ja soveltaa käytännön museotyön keskeisiä osa-alueita, jotka liittyvät museoesineiden tallentamiseen, dokumentointiin ja konservointiin sekä näyttelytoimintaan. Opiskelija osaa nimetä erilaisia museoammattaja ja määritellä niihin kuuluvia työtehtäviä.

Sisältö:

Museokokoelmien muodostuminen ja kokoelmapolitiikan käsite. Museoesineiden dokumentointi ja konservointi. Museoammatit.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus ja/tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Luentosarja, harjoitukset ja omatoiminen perehtyminen kirjallisuuteen. Kurssi koostuu kahdesta osasta: 1. Kurssi käytännön museologiasta harjoituksineen; 2. Konservointikurssi harjoituksineen. Molemmat osat on suoritettavissa korvaavalla kirjallisuudella.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat.

Esitietovaatimukset:

-

Oppimateriaali:

osa 1. Pauliina Kinanen (toim.): Museologia tänään: 135-244 ja Susanna Petterson & Pauliina Kinanen (toim.):

Suomen museohistoria: 229-346 ja ja Outi Turpeinen: Merkityksellinen museoesine. Kriittinen visuaalisuus kulttuurihistoriallisen museon näyttelysuunnittelussa: 43-80

osa 2. Monica Fjæstad (toim.): Tidens Tand. Förebyggande konservering. s. 69-103, 113-178, 255-274, 305-308 (

<http://www.raa.se/publicerat/9172091355.pdf>)

ja Kirsti Harva & Päivi Rajakari (toim.): Teesejä kokoelmanhoidosta. Konservattorin näkökulma. (http://www.fng.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vtm/embeds/vtmwwwstructure/15787_teeseja_kokoelmanhoidosta.pdf)

ja Aki Arponen ja Leena Tomanterä (toim.): Maasta museoon. Arkeologisen materiaalin vaurioituminen maaperässä ja käsittely kentällä (<http://www.nba.fi/tiedostot/b4ad2210.pdf>).

Kurssikirjojen saatavuuden voit tarkistaa [tästä linkistä](#)

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Harjoitukset, luentotenti ja kirjatenti.

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

yliopistonlehtori Anneli Meriläinen-Hyvärinen ja Jari Heinonen

Työelämäyhteistyö:

-

687706P: Museo ja kulttuuriperintö, 3 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Okkonen, Jari Pekka

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

3 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaaan suoritettavaksi museologian opintojen alkupuolella

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa määritellä kulttuuri- ja luonnonperinnön käsitteet sekä tunnistaa niiden merkityksen yhteiskunnassa. Opiskelija osaa selittää museolaitoksen tehtävät kulttuuri- ja luonnonperinnön vaalijana ja säilyttäjänä. Opiskelija osaa nimetä museoiden ja kulttuuriperinnön suhteeseen liittyviä eettisiä kysymyksiä.

Sisältö:

Kulttuuri- ja luonnonperintöalan käsitteet. Aineellinen ja aineeton kulttuuriperintö; kulttuuri- ja luonnonympäristöt. Kulttuuriperintöä museoalalla koskevat ohjeet ja sopimukset

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Luento tai omatoiminen tutustuminen kirjallisuuteen.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat.

Oppimateriaali:

Pekka Elo et al. (toim.): Kulttuuriperinnön kauneus, hyvyys ja totuus ja Liisa Lohtander & Lassi Saaresalo: Kulttuuriympäristöni. Rakennettu maisema ja Päivi Venäläinen (toim.): Kulttuuriperintö ja oppiminen: 5-19, 48-169
Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkistaa [tästä linkistä](#)

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luentokertaus, kirjatentti.

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0-5

Vastuuhenkilö:

yliopistonlehtori Jari Okkonen

Työelämäyhteistyö:

-

687703P: Museo kulttuurilaitoksena, 3 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Okkonen, Jari Pekka

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

3 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Vapaa

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa selittää museolaitoksen yhteiskunnallista asemaa menneisyydessä ja nykyisyydessä. Opiskeilija osaa määritellä sekä ymmärtää museologian roolin historiakulttuurissa.

Sisältö:

Museon asema yhteiskunnallisena toimijana. Suomen museolaitoksen historia, rakenne ja nykytila. Museot ja historiakulttuuri.

Järjestämistapa:

Itseopiskelu

Toteutustavat:

Omatoiminen perehtyminen kirjallisuuteen

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Oppimateriaali:

Raili Huopainen: Tulevaisuuden museossa, Pauliina Kinanen (toim.): Museologia tänään: 69-134, Susanna

Petterson & Pauliina Kinanen (toim.): Suomen museohistoria: 17-225.

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkistaa [tästä linkistä](#)

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Kirjatentti.

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0–5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori Jari Okkonen

Työelämäyhteistyö:

-

687702P: Museo viestimenä, 3 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Ikäheimo, Janne Petteri

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

3 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Vapaa

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa määritellä museolaitoksen aseman ja tehtävät kulttuurisen tiedon välittäjänä sekä selittää museon erityislaatuisuutta oppimisympäristönä. Opiskelija tunnistaa museon kommunikoinnin tapoja, muotoja ja välineitä.

Sisältö:

Museo opetuksen ja kasvatuksen toimijana: museopedagogiikka ja muut välineet. Museo tutkimuslaitoksena ja tutkimustiedon julkaisijana. Museoiden tiedotustoiminta ja markkinointi.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Luentosarja (18–24 t) oheislukemistoineen, omatoiminen tutustuminen kirjallisuuteen tai johdettu museoekskursio.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat

Oppimateriaali:

Kirjatentti: Marjatta Levanto & Susanna Petterson: Valistus / museopedagogiikka / oppiminen. Taidemuseo kohtaa yleisönsä ja Kalle Kallio (toim.): Museo oppimisympäristönä: s. 41-169 ja Jaana af Hällström:

Näyttelyviestintä.

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkastaa [tästä linkistä](#)

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luentosarjasta ja sen oheislukemistosta järjestetään kertauskuulustelu. Kirjatentti. Koti- tai ulkomaan ekskursio oheistehtävineen.

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0 – 5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori Janne Ikäheimo

Työelämäyhteistyö:

-

687707P: Museo, esineet ja materiaallinen kulttuuri, 3 op

Opiskelumuoto: Perusopinnot

Laji: Opintojakso

Vastuuyksikkö: Humanistinen tiedekunta

Arvostelu: 1 - 5, hyv, hyl

Opettajat: Ikäheimo, Janne Petteri

Opintokohteen kielet: suomi

Laajuus:

3 op

Opetuskieli:

Suomi

Ajoitus:

Suosittelaa suoritettavaksi museologian opintojen alkupuolella

Osaamistavoitteet:

Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa selittää, kunika museoesineet sekä muu materiaallinen kulttuuri heijastavat ihmisen ajatusmaailmaa erilaisissa sosiaalisissa ja kulttuurisissa yhteyksissä. Opiskelija tunnistaa museon olevan väline kertomusten ja merkitysten tallentamiseen esineiden avulla.

Sisältö:

Esinebiografian ja materiaallisen kulttuurin käsitteet sekä niitä koskevat teoriat ja tulkintamallit. Esineiden merkitykset ja niiden riippuvuus kulttuurisesta sijainnista.

Järjestämistapa:

Kontaktiopetus tai itseopiskelu

Toteutustavat:

Luento (18 t) oheislukemistoinen tai korvaava kirjatentti.

Kohderyhmä:

Museologian sivuaineopintokokonaisuuden suorittajat.

Oppimateriaali:

Luento korvaavana kirjallisuutena esim. Maija Mäkikalli ja Riitta Laitinen (toim.): Esine ja aika.

Kurssikirjojen saatavuuden voi tarkistaa [tästä linkistä](#)

Suoritustavat ja arviointikriteerit:

Luentokertaus, kirjatentti

Lue lisää [opintosuoritusten arvostelusta](#) yliopiston verkkosivulta.

Arviointiasteikko:

0-5

Vastuuhenkilö:

Yliopistonlehtori Janne Ikäheimo

Työelämäyhteistyö:

-